

FALSKA PROFETER

FALSK ANDLIGHET

URSKILJNING

en biblisk & tematisk granskning

DAVID WELLSTAM

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Jesus om falska profeter	3
Resterande NT om falska profeter	4
NT om falska läror	6
Kännetecken på en falsk profet - sammanställning	7
Tematisk reflektion	8
Skepticism eller urskiljning?	8
Kristna falska profeter & gråzonen	8
Falsk undervisning & myten om den perfekta teologin	9
Bibliskt, obibliskt eller utombibliskt?	13
Moral och karaktär	15
Falska profeter producerar inte god frukt	14
Falska mirakler	16
Cessationism - läran om att Andens gåvor upphört	16
Falska profeter & den sista tiden	17
7 problem med teorin om det stora avfallet	17
Sök originalet och rata de osunda kopiorna	20
10 sanningar som motbevisar kundaliniteorin	21
Jesus - den förste falske profeten!	23
Känslor, Gudsmöten och relationsorienterad teologi	24
Urskiljning: 6 bedömningsgrunder	26

JESUS OM FALSKA PROFETER - TVÅ TEXTER

Matt 7:15-22

“¹⁵Akta er för de falska profeterna, som kommer till er förklädda till får men i sitt inre är rovlystna vargar. ¹⁶På deras frukt skall ni känna igen dem. Plockar man kanske druvor på törnen eller fikon på tistlar? ¹⁷Så bär varje gott träd bra frukt, men ett uselt träd bär dålig frukt. ¹⁸Ett gott träd kan inte bära dålig frukt, inte heller kan ett uselt träd bära bra frukt. ¹⁹Varje träd som inte bär bra frukt huggs ner och kastas i elden. ²⁰På deras frukt skall ni alltså känna igen dem.

²¹Inte alla som säger 'Herre, herre' till mig skall komma in i himmelriket, utan bara de som gör min himmelske faders vilja. ²²På den dagen skall många säga till mig: 'Herre, herre, har vi inte profeterat i ditt namn och drivit ut demoner i ditt namn och gjort många underverk i ditt namn?' ²³Då skall jag säga dem som det är: 'Jag känner er inte. Försvinn härifrån, ni ondskans hantlangare!'”

Jesus säger att de falska profeterna är människor vars inre är som “rovlystna vargar”. Han kallar dem även för “ondskans hantlangare”. De är alltså inte välmenande personer med gott uppsåt som hamnat lite snett, utan är direkt onda med en farlig agenda. Hur känner man igen dessa enligt Jesus? På deras frukt! Alltså på resultatet av deras liv, - både vad gäller deras tjänst och deras karaktär. Även om några av dessa har sagt “Herre, Herre” till Gud i nån slags bön så är det uppenbart att de inte känner honom, - d.v.s. inte har blivit räddade och lever i en nära relation till Gud. Kände de honom skulle de inte vara som ondskefulla vargar som väntar på att förgöra människor för egen vinnings skull.

Några av dessa ondskefulla profeter som inte lever efter Faderns vilja använder Jesu namn för att driva ut demoner, bota sjuka och profetera. Vi ser i NT att människor vid några tillfällen använde Jesu namn för att driva ut demoner trots att de inte följde Jesus (Mark 9:38-39, Apg 19:13). I ena fallet verkade det fungera och i det andra inte. Att personerna själva inte räddas genom att de utför under i Jesu namn innebär dock inte att kraften inte kom från Gud eller att människor inte blev genuint fria och välsignade. Denna text säger ingenting om en falsk kraft/smörjelse. Jesus säger heller inte att vi ska misstänka att någon är en falsk profet om mirakler sker. Jesus sa till de 12 och de 70 att bota sjuka, driva ut demoner och uppväcka döda och att den typen av övernaturliga gärningar ska utmärka dem som tror (Matt 10:7-8, Luk 10:9, Mark 16:17-18). Det som texten säger utmärker falska profeter är frukten av deras liv och tjänst.

Falska profeter i Matt 24 (paralltext mark 13)

“När ni ser den vanhelgande skändlighet som profeten Daniel har talat om stå på helig plats (må den som läser fatta det rätt), ¹⁶då måste de som bor i Judeen fly upp i bergen. ¹⁷Den som är på taket skall inte gå ner och hämta vad han har i huset, ¹⁸och den som är ute på åkern skall inte vända tillbaka och hämta sin mantel. ¹⁹Ve dem som väntar barn eller ammar i den tiden. ²⁰Be att ni slipper fly under vintern eller på sabbaten. ²¹Ty det skall bli ett lidande vars like inte har funnits från världens början till denna dag och inte heller kommer att finnas. ²²Och om inte den tiden förkortades skulle ingen människa bli räddad. Men för de utvaldas skull kommer den tiden att förkortas. ²³Om ni då får höra: Här är Messias, eller: Där är han, så tro det inte! ²⁴Falska frälsare och falska profeter kommer att uppträda med stora tecken och under för att om möjligt bedra också de utvalda. ²⁵Nu har jag sagt er det i förväg. ²⁶Om ni alltså får höra: Han är ute i öknen, så gå inte dit, eller: Han är inne i kammaren, så tro det inte. ²⁷Ty liksom blixten kommer från öster och lyser ända till väster, så blir det vid Människosönens återkomst.”

Här beskriver Jesus det som skulle komma att inträffa år 70, då Jerusalem blev attackerat, templet raserat och invånarna fick fly för sina liv. I detta sammanhang säger Jesus: "om ni *då* får höra..." Sen beskriver han de falska profeterna. Jesus talar alltså om en tidpunkt som för länge sedan har passerat. Innan år 70 lär oss historien att det dök upp flera falska messiasgestalter. En av dem ledde 4000 personer ut i öknen där alla till slut dog. Oavsett om det Jesus här säger om falska profeter är aktuellt idag eller inte, - låt oss granska texten!

Jesus talar här om falska budbärare och Messiasgestalter som kommer för att förvillade de kristna. De kommer antingen påstå att någon annan än Jesus är Messias eller att de själva är det. De försöker dra uppmärksamheten från Jesus och leda människor till falska ledare. Jesus poängterar att när han kommer tillbaka så är det uppenbart för alla, - så vi ska inte tro på påståenden om att Messias dykt upp någonstans utan vår vetskap. Några av dessa falska profeter och Messiasgestalter kommer även att bekräfta sin villolära genom tecken och under.

Till skillnad från i förra texten vi granskade så rör det sig här om kraftgärningar i demonisk kraft. De falska profeterna försöker leda människor bort från Jesus, och ett sådant uppenbart antikristligt budskap kan inte bekräftas med annat än satanisk kraft. Det rör sig här inte om falanger eller subgrupper inom kristen tro utan de falska profeterna verkar för en helt annan religion och andlighet. Texten ger oss ingen grund till att skärskåda kristna, utan snarare nyandliga och ockulta rörelser.

RESTERANDE NT OM FALSKA PROFETER - SEX TEXTER

Apg 16:16-19

"När vi en gång gick till bönestället mötte vi en slavflicka som hade en spådomsande i sig och som skaffade sina ägare goda inkomster genom att spå. 17Hon följde efter Paulus och oss andra och ropade: "De här männen står i den högste Gudens tjänst och förkunnar vägen till frälsning för er." 18Så höll hon på i flera dagar, tills Paulus förlorade tålamodet och vände sig om och sade till anden: "Jag befäller dig i Jesu Kristi namn att fara ut ur henne." Och i samma ögonblick for anden ut. 19När hennes ägare såg att hoppet om fortsatt förtjänst hade farit sin väg, tog de fast Paulus och Silas och släpade dem till torget och stadens myndigheter."

Här ger oss Lukas, apostlagärningarnas författare, det tydligaste exemplet i NT på en falsk profet. En slavflicka med en spådomsande befrias och de som ägde henne förlorade sina inkomster. Det finns demoner som ger dem som de bor i övernaturliga förmågor, såsom profetisk gåva eller helandets gåva. Demonens syfte är dock alltid att bryta ner både sin "bovärd" och de som den kommer i kontakt med den. Detta visste Paulus. Trots att spådomsanden inte kunde stå emot Guds närvaro i Paulus liv utan tvingades avslöja *sanningen* om dem och deras budskap, så var källan till kunskapen ören.

Denna text lär oss att människor kan välkomna och invaderas av spådomsandar. Även om gåvan kan likna den helige Andes profetiska gåva är källan en helt annan. Som kristna ska vi inte låta personer aktiva inom t.ex. New Age spå eller förmedla budskap till oss. Gud kallar oss att likt Paulus älska dem och hjälpa dem att bli fria.

1 Kor 12:3

“³Därför vill jag att ni skall förstå att ingen som är fylld av Guds ande säger: "Förbannelse över Jesus", och att ingen kan säga: "Jesus är herre", om han inte är fylld av den helige Ande.”

Paulus ger oss här utan att tala om falska profeter ett bra sätt att urskilja falska profeter. Han säger att den som är fylld av Guds Ande aldrig skulle säga “förbannelse över Jesus” utan säger “Jesus är Herre”. Naturligtvis är det fysiskt möjligt för en kristen att uttala förbannelsen, och för en falsk profet att säga att Jesus är Herre. Men poängen är att en falsk profet inte gärna talar om Jesus som Herre, d.v.s. den som bestämmer helt över ens liv. Falska profeter försöker som Johannestexten nedan säger alltid att förneka Jesus och segern på korset. Kort och gott så menar Paulus att det generellt är ganska enkelt att urskilja falska profeter - de talar inte sanningen om Jesus.

2 Kor 11:4

“⁴Ty om någon kommer och förkunnar en annan Jesus än den jag förkunnade, eller om ni får en annan ande än den ni en gång fick eller ett annat evangelium än det ni tog emot, då står ni gladeligen ut med det.”

Det har nästlat sig in falska apostlar i församlingen i Korinth, och Paulus försöker få dem på bättre tankar (lägg märke till hans ironi i slutet!). Paulus säger att om någon undervisar på ett annat sätt om Jesus, förmedlar en annan ande än den helige Ande, eller predikar ett annat evangelium, - så är denna person en falsk apostel/profet. En falsk profet är en person som tydligt förvränger grunderna i den kristna tron.

1 Tim 4:1-7

“Anden säger uttryckligen att under den återstående tiden skall några avfalla från tron och lyssna till andar som bedrar och till demoners läror, ²spridda av hycklande lögnare med bortbränt samvete, ³folk som förbjuder äktenskap och kräver att man avstår från föda som Gud har skapat till att ätas under tacksägelse av dem som tror och som känner sanningen. ⁴Allt som Gud har skapat är bra och ingenting behöver vrakas, om det tas emot med tacksägelse; ⁵det blir rent genom Guds ord och genom bön. ⁶Om du framhåller detta för bröderna tjänar du Kristus Jesus på rätt sätt, styrkt av den goda troslära som du troget har följt. ⁷Men befatta dig inte med de gudlösa amsagorna.”

Paulus skriver att somliga kristna kommer att förlora sin tro och istället följa onda andars läror som falska profeter sprider. Vilka är då dessa falska profeter? De är “hycklande lögnare” och har “bortbränt samvete”. Det är alltså inga välmenande kristna ledare som råkat hamna lite snett teologiskt kring några mindre detaljfrågor. Hur känner vi igen deras falska budskap? De “förbjuder äktenskap” och “kräver att man avstår föda”. De falska profeterna i detta sammanhang verkar vara judiska lärare som håller fast vid Lagen och diverse myter.

2 Petr 2:1-3

“¹Men det fanns också falska profeter i Israels folk, liksom det även bland er kommer att finnas falska lärare som smugglar in fördärvbringande kätterier; de kommer till och med att förneka den herre som har friköpt dem och störtar sig därmed i fördärvet. ²Många skall följa dem i deras utsvävningar och dra skam över sanningens väg. ³I sin själviskhet skall de utnyttja er med hjälp av påhittade historier. Men domen som för länge sedan fällt över dem är i kraft, och fördärvet lurar på dem.”

Falska profeter och lärare kommer att smugla in farliga villoläror. Det rör sig inte om några små nyanser eller betoningar utan om läror som strider mot den apostoliska trosbekännelsen, - t.ex. tron på Jesus Kristus som Herre. De falska profeterna känns också igen på sin själviskhet och att de ljuger.

I Joh 4:1-6

“¹Mina kära, sätt inte tro till alla andar utan pröva om de kommer från Gud, ty många falska profeter har gått ut i världen. ²Så kan ni se vilken ande som är Guds: varje ande som erkänner att Jesus Kristus har kommit i mänsklig gestalt är från Gud, ³men den ande som förnekar Jesus är inte från Gud. Det är Antikrists ande, som ni har hört skall komma och som redan nu är i världen. ⁴Men ni, mina barn, är från Gud, och ni har besegrat de falska profeterna, ty han som är i er är större än han som är i världen. ⁵De kommer från världen, och därför talar de som världen, och världen lyssnar på dem. ⁶Men vi kommer från Gud. Den som känner Gud, han lyssnar på oss; den som inte kommer från Gud, han lyssnar inte på oss. Så kan vi skilja mellan sanningens ande och villfarelsens ande.”

Aposteln Johannes skriver att vi inte automatiskt ska tro på alla andar och budskap vi möter. Hur ska vi urskilja vad som är från Gud? Om anden eller läran bekänner att Jesus Kristus kommit som människa till jorden är den ifrån Gud. Antikrists ande känns igen på att den förnekar Jesus. Det är tydligt att Johannes här i synnerhet varnar för de gnostiska villolärare som hävdade att allt fysiskt/materia är ont och det andliga gott. De förnekade bl.a. att Jesus *verkligen* också var människa, inte bara Gud.

Slutligen ger Johannes oss ytterligare ett kännetecken på en falsk profet: den lyssnar inte på de kristna. Det är tydligt att de villolärare texten beskriver inte tillhör den kristna sfären.

NT OM FALSKA LÄROR - TRE TEXTER

1 Tim 1:3-6

“Redan när jag gav mig i väg till Makedonien bad jag dig stanna i Efesos och förmana somliga där att inte förkunna avvikande läror och ägna sig åt ändlösa legender om förfäderna. Sådant för bara till diskussioner och tjänar inte Guds plan, som verkar genom tro. ⁵Målet för dina förmaningar skall vara en kärlek som kommer ur ett rent hjärta, gott uppsåt och uppriktig tro. ⁶Somliga har glömt bort allt detta och spårat ur i tomt prat.”

Paulus instruerar Timoteus att motverka avvikande läror i staden Efesus. Det verkar som om somliga lade till diverse legender och myter till den sanna läran. Detta bör undvikas! Det står ej att det gått så långt att några är falska profeter, men risken finns alltid att det spårar ur mer och mer om fokus sätts på perifera detaljer.

Gal 1:6-8

“Jag är förvånad över att ni så snart överger honom som har kallat er genom sin nåd, för ett annat evangelium - fast det inte finns något annat; det är bara några som ställer till förvirring bland er och söker förvränga evangeliet om Kristus. ⁸Men om någon, vore det så jag själv eller en ängel från himlen, skulle förkunna ett annat evangelium än det jag har förkunnat för er - förbannelse över honom!”

Galaterbrevet präglas som helhet av att de kristna till viss del övergett nåden genom Jesus Kristus och istället gått tillbaka till judendomens lagorienterade liv. Detta förvränger evangeliet och ställer till förvirring. Paulus skriver att ett annat evangelium än det han förkunnat är villolära, - även om en ängel skulle förmedla det. Ett kriterie för villolära är

alltså att det motstrider det evangelium vi kan läsa om i Paulus texter i NT. En falsk profet är någon som undervisar ett annat evangelium.

Kol 2:8

“Se till att ingen rövar bort er med sin tomma och bedrägliga filosofi, byggd på mänskliga traditioner och stadgar och inte på Kristus.”

Paulus varnar oss för att avvika från läror som inte bygger på Kristus.

KÄNNETECKEN PÅ EN FALSK PROFET - SAMMANSTÄLLNING

- Är som “rovlystna vargar” i sitt inre (Matt 7:15)
- Frukten av personens liv är dålig (Matt 7:17-20)
- Känner inte Jesus utan använder bara hans namn som en formula (Matt 7:23)
- Är en “ondskans hantlangare” (Matt 7:23)
- Drar uppmärksamheten från Jesus och pekar på andra Messiasgestalter (Matt 24)
- Bekräftar “falska frälsare” genom demoniska mirakler (Matt 24:24)
- Predikar ett annat evangelium, en annan Jesus och ger en annan ande (2 Kor 11:4)
- Gillar inte att tala om Jesus som Herre (1 Kor 12:3)
- Är “hycklande lögnare” och har “bortbränt samvete” (1 Tim 4:2)
- Förbjuder äktenskap och kräver att man ska avstå från viss mat (1 Tim 4:3)
- Förnekar Jesus och att han blev människa (2 Pet 2:1 & 1 Joh 4:2-3)
- Lyssnar inte på de kristna (1 Joh 4:6)
- Lär ut legender om förfäderna (1 Tim 3:4)
- Förvränger nådens evangelium genom judisk lagiskhet (Gal 1:6-7)
- Deras lära bygger inte på Kristus utan mänsklig filosofi och traditioner (Kol 2:8)

När Nya Testamentet talar om falska profeter målar det en bild av personer som medvetet drar människor bort från Jesus. NT ger exempel på att falska profeter kan vara lagiska judiska ledare, gnostiker eller falska messiasgestalter. Det är starka ord som målas av de falska profeterna och vi ska vara försiktiga med att kalla andra kristna för det lättvindigt.

När vi i vår tid pratar om att någon är falsk profet för att den delat ett profetiskt ord som inte visade sig vara korrekt, eller blir misstänksamma mot någon för att det sker mirakler är vi ganska långt ifrån det Bibeln undervisar.

Naturligtvis ska profetior prövas, men det är skillnad på att vara en "dålig" profet och en "falsk" profet. Om någon delar profetiska ord som inte stämmer sjunker den personens förtroende över tid. Det betyder dock inte nödvändigtvis att personen "är som rovlystna vargar i sitt inre" eller förnekar Jesus och medvetet leder människor vilse.

Även om Bibeln inte direkt ger sådana exempel kan det förstås finnas andra sorters falska profeter. Eftersom det finns pengar, sex och makt att få inom kyrkan (särskilt inom den amerikanska) så kan charlataner dyka upp som ljuger, manipulerar och fejkar. Dessa är liksom Bibeln beskriver definitivt "hycklande lögnare med bortbrända samveten" och är falska profeter.

TEMATISK REFLEKTION

Skepticism eller urskiljning?

I västvärlden lär vi oss sedan barnsben att vara skeptiska mot all andlighet och allt övernaturligt. Vår kultur lär oss även att känna obehag inför allt som rör upplevelser och känslor. Därför tenderar vi att luta mot skepticism och fariseernas utgångspunkt istället för Jesu. Skeptiker är inte onda människor som vill ont. Vi får inte hamna i andra diket och döma skeptikerna. Skepticism är en svaghet, ett problem som vi alla behöver handskas med i våra liv på olika plan. Den här listan kan hjälpa oss att avslöja skepticismen i våra hjärtan:

Skepticism

Har en misstänksam utgångspunkt

Drivs av rädsla

Automatiskt misstänksam mot allt övernaturligt

Är dömande

Präglas av egen brist på erfarenhet

Utgår från tyckanden

Endast mänskligt resonering som grund

Spottar ut allt om något är misstänkt

Urskiljer ofta utifrån egna preferenser

Urskiljer gärna på egen hand

Urskiljer ofta på distans

Skeptikern utmanas negativt av nya saker

Urskiljning

Har en neutral utgångspunkt

Drivs av kärlek & sanning (Fil 1:9-11)

Skiljer mellan god & ond andlighet

Vill leda människor på rätt väg

Präglas av egen erfarenhet

Utgår ifrån Bibeln & kyrkohistorien

Gåvan att skilja mellan andar

Sväljer köttet & spottar ut benen

Är medveten om att sin egen smak & tycke

påverkar förmågan att urskilja korrekt

Urskiljer gärna tillsammans med andra

Urskiljer på nära håll

Urskiljning är inte rädd att ompröva sin position

Kristna falska profeter & gråzonen

Enligt Bibeln är som sagt inte falska profeter nödvändigtvis eller oftast kristna. Men de kan vara det, och då är det relevant att tala om den s.k. gråzonen.

En person som lever i gråzonen kan t.ex. vara en kristen som under en längre tid levt i medveten synd. Synden blir som ett öppet sår som välkomnar onskans närvaro att betrycka personen på olika sätt. Det finns ett gott flöde kring personen, men samtidigt ett negativt sådant. Detta negativa inflytande kan påverka närvaron kring personen, moralen, motiven, profetierna m.m. Därför kan Gud använda personen till att välsigna människor, men ibland leder personens svagheter till negativa saker och oreda. Om personens hjärta blir allt mer förhärdad kan med tiden personen komma att bli en regelrätt falsk profet, - det negativa inflytandet är nu större än Guds och en spådomsande kan eventuellt börja ersätta Anden som källa.

Naturligtvis är ingen av oss perfekta. Alla har vi svagheter som ibland påverkar oss själva och vår omgivning negativt. Men ibland kan svagheter, särskilt om vi lever i medvetet uppror mot Gud på ett område, bli så stora att vi gör lika mycket skada som nytta. Fungerar vi i det övernaturliga kan skadan bli ännu större.

Falsk undervisning & myten om den perfekta teologin

Ordet profet betyder ungefär budbärare eller förmedlare av budskap. Ett viktigt kännetecken på en falsk profet är därför undervisningen. Den stora frågan är: vilken sorts undervisning gör någon till en falsk profet? En felaktig syn på sista tiden kanske? Fel åsikt om nattvarden eller dopet? Kanske en felaktig definition av treenigheten eller Guds rike? Tron att änglabesök? Eller varför inte diverse små feltolkningar av olika bibeltexter?

Det är en milsvid skillnad på att *ha* en falsk lära och att *vara* en falsk lärare. Det förstnämnda säger något om en av personens teoretiska övertygelser, det sistnämnda något om *hela* personen. Ingen av oss är perfekta. Ingen av oss har hundra procentig teologi. Alla har vi mer eller mindre viktiga åsikter som är fel. Att säga annat vore höjden av högmod. Man blir som tur är inte en falsk profet bara för att man har fel i någon fråga. I så fall vore vi alla falska profeter!

Frågan är snarare *vilken* fråga man har fel i. Genom kyrkohistorien har flera olika syner på nattvarden, dopet, änglar, sista tiden, församlingen, himmel & helvete m.m. florerat. Många av dessa syner har ställt till det mer eller mindre för Guds rike, men har inte inneburit att personerna som framburit dem varit falska profeter. Den undervisning som gör frambäraren till falsk profet enligt NT är följande: förnekande av Jesus och hans inkarnation (2 Pet 2:1 & 1 Joh 4:2-3), förnekande av frälsning genom nåd (Gal 1:6-7) och undervisning om andra messiasgestalter (Matt 24).

Under senare tid har det varit populärt bland s.k. "väktarbloggare" att påpeka att det tvärtom är de små nyanserna i undervisningen om allt möjligt som är farlig. Man fultolkar det vissa kristna ledare säger och drar stora slutsatser av det.

Problemet med idén om de små nyanserna är att det leder till fokus på detaljfrågor och att skillnader mot anklagarens egna teologi, kultur, språkbruk och tradition demoniseras.

Naturligtvis kan vi och ska vi pröva och diskutera teologi och undervisning. Man kan anse att någon har en dåligt underbyggd teologi på ett område utan att anklaga den för att predika ett annat evangelium eller villolärare.

Här kommer några exempel på ämnen där anklagelser om att vara falsk profet tyvärr frikostigt delats ut:

Andens gåvor

Eftersom cessationister tror att Andens gåvor har upphört att existera så klassificerar de automatiskt tungotal, profetiska ord, helanden m.m. som demoniskt, inbillning eller fejk. Personer som fungerar i gåvorna och ger dem vidare är alltså villolärare och falska profeter.

Både NT och kyrkohistorien visar oss att gåvorna inte upphörde i samband med apostlarnas död eller Bibelns sammanställning. Läs mer om sambandet mellan falska-profeter-teologin och cessationismen senare i dokumentet under rubriken "Cessationism".

Änglar

De ledare och sammanhang som undervisar om änglar och får besök av änglar utpekas ofta som falska profeter. Man menar att fokuset flyttas från Jesus till änglar och att fallna änglar kan komma i ljusets gestalt och bedra. Författarna till Bibelns böcker verkar inte dela denna rädsla eftersom änglar nämns ca 300 gånger i Bibeln. Om vi tog bort de bibelböcker som innehåller möten med änglar så skulle 34 av Bibelns 66 böcker raderas. Änglar styrker, ger budskap, beskyddar, visar sig i visioner m.m.

Vi kan prata positivt om och umgås med andra troende i Guds rike, men vi tillber dem inte. På samma sätt är det med änglarna; vi kan prata om dem, och glädja oss över dem och vad de gör.

Skepticismen mot personer som möter änglar utmanas av Bibeln genom t.ex. Johannes & Abrahams erfarenheter. Bara för att falla änglar kan bedra eller för att det kan bli ett överdrivet fokus på änglar kan vi inte kasta ut barnet med badvattnet (eller hela badrummet!).

Naturligtvis ska vi inte tillbe änglar eller låta fascinationen över dem överskugga kärleken till Gud. Problemet är att vi i väst talat så lite om änglar att minsta antydning om dem kan upplevas som osunt fokus, när det i själva knappt börjat närma sig Bibelns nivå.

Syner/visioner/transcer/att färdas/upplyftas i Anden

Några av de som kritiseras mest är de som får syner, drömmar och trancer. Nutiden och kyrkohistorien är full av människor som får se in i andevärlden och se änglar, Guds närvaro manifesterad som eld och ljus, se Jesus själv och glimtar av himlen. Alla dessa saker förekommer i Bibeln. Filippus blir t.o.m. förflyttad rent fysiskt från en plats till en annan i Apg 8. Paulus beskriver en upplevelse där han rycktes upp till himlen och såg häpnadsväckande saker. Upplevelsen var så stark och verklig att han inte visste om även hans kropp var med eller inte (2 Kor 12:1-5). Petrus faller i profetisk trance och får uppenbarhet för sig att hedningarna är en del av Guds stora räddningsplan. Bibeln utmanar skepticismen mot dessa saker genom bl.a. Petrus, Sakarjas och Hesekiels erfarenheter.

Fysiska reaktioner på Guds närvaro

Genom hela väckelsehistorien har de delar av kyrkan som lever i Andens liv och kraft upplevt olika slags fysiska reaktioner på Guds närvaro. Dessa kristna har också ofta förföljts och kritiserats av den institutionella kyrkan. Därför är det viktigt att vi har en god grundförståelse i dessa ting:

1. Vad är fysiska reaktioner?

Ibland när Gud rör vid oss och gör saker i våra liv reagerar vi inte bara i tankarna eller på insidan, utan även vår kropp påverkas. Människan består av ande, själ & kropp, och Gud kan röra vid *hela* oss. Ibland när Gud gör något i vår själ eller ande så påverkas även kroppen. Gud är så stor, Hans närvaro är så full av kärlek, ljus & kraft att våra kroppar (efter syndafallet) inte är vana vid det. Det står i Bibeln att om Gud visade sig helt för oss så skulle vi dö (2 Mos 33:20). När Gud rör vid oss är det ibland som att sticka fingret i ett eluttag; kraft går igenom oss och våra kroppar reagerar i mötet med en stark kraftkälla.

Exempel på reaktioner är att skaka eller rycka till, bli svag & falla till golvet, att armar eller ben rör sig utan egen påverkan eller bli yr och närmast berusad. För den som iakttar kan det verka som om dessa saker borde vara obehagliga för personen som upplever dem, men dessa saker känns oftast bra & naturligt.

En av Andens frukter är glädje (Gal 5:22). Guds rike är glädje i den helige Ande (Rom 14:17). Det händer att Gud uppfyller människor med sådan himmelsk glädje att de alltifrån ler till skrattar hejdlöst. Det är inte ovanligt att detta sker när Gud löser upp inre knutar & sår. När Anden når djupt och berör det inre kan man även börja gråta eller skrika. Man kan dock inte säga att en viss reaktion alltid innebär att Gud gör en specifik sak.

2. Bibeln & fysiska reaktioner

Bibeln ger oss inte så många detaljerade beskrivningar som vi skulle önska, men bekräftar att fysiska reaktioner kan förekomma. I Apostlagärningarnas andra kapitel, när Anden kom med kraft över den första församlingen, trodde de som såg på att de var berusade (Apg 2:1-13). En gång uppfyllde Guds härlighet templet så starkt att *”prästerna inte kunde stå och göra tjänst”* (1 Kung 8:10-11). När Jesus uttalade sin gudomlighet föll en hel skara till marken (Joh 18:6). När Daniel & Johannes fick besök av änglar sjönk de till marken och förlorade styrkan i kroppen (Dan 10; 8:18; Upp 1:17). När Paulus mötte Jesus på vägen till Damaskus föll han till marken (Apg 9:4-8).

När apostlarna lägger händerna på människor i Samaria så att de uppfylls av Anden, så ser en nyfiken åskådare att människor tar emot Anden. Lukas ger oss inga detaljer men någon form av reaktioner eller yttringar förekom eftersom åskadaren visste *när* Anden uppfyllde dem. Det händer vid flera tillfällen att människor skakar och en gång till och med att en hel byggnad skakar (Dan 8:17-18; 10:7-11; Matt 17:6; Apg 4:31)! Jesus säger att det ska flyta strömmar av levande vatten ur vårt inre (Joh 7:37-39). Många som reagerar fysiskt säger att de känner strömmar av kraft i sitt inre i samband med reaktionerna.

3. Väckelsehistoria & fysiska reaktioner

Fysiska reaktioner har förekommit i väckelser genom hela kyrkohistorien. Den dominikanska predikanten Vincent av Ferrier såg i slutet av 1300-talet människor falla under Guds kraft när han undervisade. Även under 1400 & 1500-talet var det inte ovanligt inom den anabaptistiska rörelsen att falla i Anden. Teresa av Avila, en nunna som levde på 1500-talet upplevde kroppslig svaghet och extas ibland under sina andakter. Huguenotterna, som senare kallades för de franska profeterna, föll ibland som en reaktion på Guds närvaro under 1500 & 1600-talet. Kväkarna (eng: *quakers*) var bedjare som fick namnet av sina motståndare eftersom de ofta skakade när de bad (1650-talet och framåt i England). 1727 utgjöts den helige Ande över de s.k. Herrnhutarna, en kommunitet troende i Tjeckien, och Guds starka närvaro över världens första organiserade 24/7 bön gjorde att flera föll till marken.

John Wesley, den engelske grundaren till Metodismen, blev tvungen att uppmana människor att inte sitta uppe i träden på utomhusmöten eftersom Guds närvaro var så stark att människor föll till marken i stora skaror (år 1738 och framåt). Andra fysiska reaktioner som förekom bland metodisterna var skratt, skakande, skrik och gråt. Under 1700-talets The Great Awakening i Amerika med Jonatan Edwards i spetsen var det också vanligt att människor föll till marken. Metodistpredikanten Peter Cartwright såg under 1800-talet Gud röra vid människor så att de skakade och ryckte. The Second Great Awakening i Amerika år 1800-1840 präglades av starka fysiska reaktioner såsom fallande och skakande. Genom Charles Finneys tjänst under 1800-talets Amerika rörde Gud vid människor så att de bl.a. grät och föll till marken.

Även pingstväckelse följdes av fysiska reaktioner av olika slag. På 1960-talet gick startskottet för den karismatiska förnyelsen inom både de protestantiska och katolska historiska samfundet. Även inom denna förnyelse hände det regelbundet att människor skrattade i Anden, föll omkull, rullade runt på golvet m.m. När Jesusrörelsen kom i slutet av 1960-talet förekom fysiska reaktioner. I slutet av 80-talet började den s.k. Third Wave of the Holy Spirit förnya de evangelikala samfundet, mycket genom John Wimbers tjänst & Vineyardrörelsen. I denna förnyelse var det vanligt att människor föll under Andens kraft, skakade, upplevde Guds närvaros tyngd, blev som berusade m.m. När denna förnyelse nådde den Anglikanska kyrkan genom biskop David Pytches formades nätverket New Wine.

1994 utgjöts Guds Ande på flera platser på jorden samtidigt, bl.a. i Holy Trinity Brompton och Toronto Airport Christian Fellowship. Skratt, fallande, skakningar förekom med stor frekvens. Dessa reaktioner präglade också väckelsen i Pensacola 1995.

Än idag förekommer fysiska reaktioner regelbundet i flera av ovan nämnda rörelser och nya sammanhang & församlingar över hela världen. Sammanfattningsvis kan man säga att fysiska reaktioner ofta förekommit när många människor blivit räddade, befriade, helade och de kristna på nytt börjat älska Jesus och velat nå ut med evangeliet. Alla ovanstående rörelser och personer har kritiserats av den etablerade kyrkan, delvis p.g.a. reaktionerna.

4. Vittnar om att Gud gör något

Fysiska reaktioner är inget mål i sig, utan vittnar om ett Guds verk i individen. Gud kanske möter oss med sin kärlek, gör oss mer lika Jesus, utrustar för tjänst, helar vårt inre eller vår

kropp, lyfter av tunga bördor, befriar från demoner m.m. Mötet med Gud & det Gud gör är viktigt, reaktionerna är oviktiga. De fysiska reaktionerna är tecken som pekar mot Honom.

5. Gud kan röra vid oss utan att vi reagerar fysiskt

Gud kan möta, utrusta och förvandla oss utan att fysiska reaktioner sker. Ett möte med Gud behöver inte nödvändigtvis vara djupare, starkare eller viktigare bara för att reaktionerna är mer dramatiska.

6. Vi är alla unika!

Alla reagerar olika tydligt och på olika sätt på Guds närvaro. Vissa personer faller ofta, andra faller sällan men skakar regelbundet medan somliga sällan eller aldrig reagerar fysiskt på Guds beröring. Några upplever som sagt aldrig fysiska reaktioner, andra gör det en gång, somliga under olika faser i livet, och några kontinuerligt under resten av livet. Vi vet inte varför och bör nog undvika spekulationer.

Att någon ofta berörs fysiskt är inte tecken på andlig mognad eller stark utrustning i Andens gåvor. Det finns de som fungerar i en stark tjänst att förmedla Guds närvaro & kraft till andra (med åtföljande reaktioner) som själva sällan eller aldrig reagerar fysiskt.

7. Reaktionerna i sig själva säger ingenting om källan

Vi undviker termen "Andens manifestationer". En av anledningarna till det är att det som sker har mer att göra med våra uttryck än Andens. Fallande, skakande m.m. är människans *reaktion* på stark andlighet. Dessa reaktioner förekommer inte bara i kyrkan utan även inom new age, satanism och olika kulturer. Därför är det viktigt att se de fysiska reaktionerna som *mänskliga*, och inte som gudomliga bevis på Andens närvaro. De är bevis på att *någon* andlig källa är verksam, - god eller ond.

Hur urskiljer man då om det är Anden berör människor? Utifrån tre saker: *Andlig urskiljning*, *undervisning* och *frukten*. Flera har gåvan att på ett andligt sätt urskilja källan till saker som sker. Denna gåva är oundgänglig. Det andra sättet att urskilja är undervisning & fokus. Om Fadern & Sonen tillbes, predikas och den helige Ande inbjuds så är det generellt Gud som verkar. Man får det man ber om (Matt 7:7-11)! Det tredje sättet att urskilja är utifrån frukten, d.v.s. resultatet av reaktionerna. Om en person legat på golvet och skakat i tjugo minuter och efteråt älskar Jesus mer, är mer lik Jesus i sin karaktär & har en större längtan efter evangelisation så är det troligen Anden som är källan. Om eftersmaken av den andliga upplevelsen är kärlek, frid och glädje så är det Andens verk.

Dessa tre saker är grunden för andlig urskiljning. Naturligtvis så kan man inte alltid se resultatet av varje enskilt möte Gud. Det viktiga är att man ser en positiv utveckling över tid.

Utifrån ovanstående tillbakablick genom historien tycker jag det är tråkigt att se hur kristna än idag utpekas som demoniserade när de reagerar fysiskt på Guds närvaro. Både Bibeln & kyrkohistorien visar att fysiska reaktioner följer de som välkomnar Andens kraft och väckelseeld. Bara för att en viss reaktion inte är beskriven i Bibeln så innebär det inte att det som sker är obibliskt. Det är skillnad på att något *inte står* i Bibeln, och att något *motstrider* Bibeln.

Samanfattning

Lägg märke till att nästan all kritik mot undervisning och erfarenheter riktar sig mot saker som rör det övernaturliga. Intressant med tanke på att merparten av undervisningen om falska profeter i NT inte fokuserar på det. Det verkar som om det är okej för de historiska personerna på Bibelns sidor att uppleva övernaturliga fenomen, men inte för oss idag. Som jag kommer gå in mer på i en senare rubrik så bär kritiken en doft av västerländsk rationalism och cessationism.

Bibliskt, obibliskt eller utombibliskt?

Som evangelikal kristen sätter man Bibeln högt. Vi tror på reformationens "sola scriptura", vilket ungefär betyder "endast genom skriften". Bibeln är vår högsta auktoritet och rättesnöre. Om någonting stämmer överens med Bibeln så kallar vi det bibliskt. Om någonting inte stämmer överens med Bibeln kallar vi det obibliskt. Bibliskt är bra, obibliskt är dåligt. Vad innebär då utombibliskt? Ordet betyder kort och gott någonting som inte står i skriften. Dåligt....eller? Om jag skriver ett sms till min fru och ber henne att köpa med lite mjölk hem på vägen från jobbet så är detta sms utombibliskt, eftersom det inte står med i skriften. Det är utanför skriften. Det som står i smset är från en utombiblisk källa. På samma sätt är alla böcker utombibliska, eftersom de inte ingår bland Bibelns böcker.

Låt oss nu titta på ännu en dimension av begreppet utombibliskt. Låt oss säga att jag ibland äter godis medan jag kör bil, är det utombibliskt, obibliskt eller bibliskt? Eftersom Bibeln inte beskriver godis eller bilar så är min handling utombiblisk. Det jag gör är dock inte obibliskt eftersom godisätande vid bilkörande inte motstrider någonting som står i Bibeln. Låt oss säga att jag ofta ber medan jag kör bil. Bibeln uppmanar oss att be ständigt, så i det här fallet är det bibliskt även om bilar inte uttryckligen nämns i skriften. Om jag ber till en ond ande medan jag kör bil är det obibliskt, eftersom Bibeln tydligt varnar för detta. Jag tror ni förstår poängen: mellan biblisk och obiblisk finns det en något diffusare zon som vi kallar för utombibliskt.

Anledningen att denna mellanzon är så viktig är för att allting inte står i Bibeln. Det är sant att allt vi behöver veta står i Bibeln, – om jag inte vet någonting om Gud och hittar en Bibel och läser igenom den så kan jag bli frälst och börja utbreda Guds rike som Jesu lärjunge. Frågan är om allt som vore bra att veta står i Bibeln? Där måste svaret bli nej. Faktum är att påståendet "Allt står i Bibeln" är ett utombibliskt påstående! Paulus skriver flera gånger i sina brev till församlingarna att han längtar efter att besöka dem för att kunna fördjupa saker han skrivit eller komma in på andra ämnen. Ironiskt nog blev det som Paulus undervisade när han besökte en församling han tidigare skrivit brev till utombibliskt! Men naturligtvis inte obibliskt, eftersom Paulus knappast på plats sedan sa saker som motstred det han tidigare skrivit.

På samma sätt kan vi idag gå djupare i ämnen Bibeln talar om. Naturligtvis har det utombibliska vi säger mindre auktoritet än det bibliska, och vi ska inte skapa läror (ortodoxier) som bär samma auktoritet som läror som Bibeln tydligt uttrycker. Men vi behöver kunna tillämpa det som står i Bibeln och syssla med ortopraxi, – rätt sätt att leva. Bibeln talar till exempel om att leva i bön. Då kan vi utifrån kyrkohistorien och nutida människors erfarenhet ge praktiska tips om hur detta kan se ut i vardagen, och inkludera detta i vår undervisning. Alla tips som inte står med i Bibeln (t.ex. mannakorn, popcornbön, ha musik på i bakgrunden) är utombibliska, men för den sakens skull inte obibliska.

Här kommer några exempel på utombibliska saker som inte är obibliska, d.v.s. det står inte med i Bibeln men motstrider inte det som står i Bibeln.

1. TREENIGHETEN

Ordet treenigheten eller treenig är utombibliska ord. Det står heller inte i Bibeln uttryckligen "Fadern, Sonen och Anden är alla Gud, men ändå tre". Innebär det att treenighetsläran är obiblisk? Inte alls. Flera Bibelord visar att Jesus är Gud och att Anden är Gud, och andra texter visar på samband och samhörighet mellan de tre. De förtydligande och fördjupningar som gjorts utifrån olika bibelord är alltså utombibliska men inte obibliska.

2. PERSONLIG BIBELLÄSNING OCH BIBELLÄSNINGSPLANER

Det är svårt för oss som lever år 2014 att tänka oss, men hela tanken på att dagligen läsa ett kapitel ur Bibeln dagligen har varit otänkbart under större delen av församlingens historia. De

första 300+ åren fanns det inte en officiell samling nytestamentliga skrifter sammanställda. Man läste olika delar av NT i församlingarna, men hade inga individuella kopior i hemmen. Tryckpressen uppfanns inte förrän på 1400-talet och det tog tid innan de flesta hade råd att äga en Bibel i varje hushåll, och ännu längre innan alla i familjen kunde äga en egen. Dessutom fanns inte kapitel och versindelningen inte med från början (kapitelindelning från 1200-talet, versindelning från 1600-talet). Alltså är Bibelläsningsplaner och daglig bibelläsning i samband med personlig andakt (ännu ett utombibliskt ord!) utombibliskt, men förstås inte obibliskt.

3. KURSER OCH SEMINARIER OM MISSION OCH EVANGELISATION

Det är inte ovanligt att vi anordnar seminarier om hur vi bäst når t.ex. muslimer med evangeliet. Större delen av undervisningen bygger då på utombiblisk kunskap och erfarenhet, ofta från någon med erfarenhet i ämnet. På samma sätt anordnas missionsförberedande kurser där man studerar en viss kultur, hur man praktiskt kan utöva mission på ett gott sätt i landet osv. Även dessa saker är helt utombibliska. Är de obibliska? Definitivt inte. Det finns ingenting i Bibeln som varnar för att förbereda sig väl och studera kultur. Paulus säger själv att han medvetet kulturanpassat sig i mötet med människor (1 Kor 9:19-23). Men hur vi tillämpar denna sanning kommer till nästan 100 % vara utombibliskt.

4. KYRKOBYGGNADER, ORGLAR, PSALMBÖCKER OCH DOPGRAVAR

De första ca 250 åren hade inte kristna egna kyrkobyggnader som de samlades i. Det står ingenting om kyrkobyggnader i Bibeln, och naturligtvis ingenting om orglar, psalmböcker, projektorer, dopgravar m.m. Alla dessa saker är utombibliska, men inte obibliska.

5. VIGSEL CEREMONIN & ÄKTENSKAPSKURSER

Bibeln talar om äktenskapet mellan man och kvinna, men ingenting om hur en vigsel (utombibliskt ord) bör gå till. Bibeln talar om att inte skiljas, men ingenting om hur man håller ett äktenskap sunt och levande. Det hindrar oss förstås inte att anordna vigslar eller äktenskapskurser.

6. SOCIAL RÄTTVISA & MILJÖFRÅGOR

Det är i det närmaste omöjligt att undervisa om dessa saker utan att stora delar av undervisningen blir utombiblisk.

7.

Listan skulle kunna göras oändlig! I princip all tillämpning av Bibeln kräver utombiblisk undervisning. Nästan all ortopraxi innebär utombiblisk undervisning. Om vi bara undervisar om det som uttryckligen står i Bibeln kan vi i princip inte undervisa alls om många saker.

VAD JAG INTE SÄGER

Det är alltid bra att förtydliga vad man inte säger. Jag säger inte att man kan skapa nya läror eller teologier utifrån upplevelser, erfarenheter, änglabesök m.m. Det som vi kan lära oss som är utanför skriften har absolut inte samma auktoritet som det inombibliska. Det utombibliska handlar generellt om ortopraxi. Jag är mycket noga med att pröva allt utifrån Bibeln. Vår prövning blir dock faktiskt obiblisk när vi påstår att allt utombibliskt är farligt eller negativt. Sanningen är att kyrkans samlade erfarenhet genom kyrkohistorien och vår nutida erfarenhet kan vara till stor hjälp att förstå och tillämpa Bibeln.

Moral & karaktär

Ett av de viktigaste kännetecknen på en falsk profet som bibeltexterna ger oss är deras moral och karaktär. Även om alla människor har brister så finns det en gräns där en person ej bör finnas i ledarposition eller utöva profetisk tjänst. Om någon en dag skulle göra ett moraliskt misstag så innebär det dock inte nödvändigtvis att de varit eller är falska profeter. Det goda Gud *hade gjort* genom Kung David förändrades inte i och med hans affär med Batseba. Men precis som David behöver de omvända sig och inte fortsätta leva i medveten synd. Förtroende kan inte heller tas för givet utan är något som ges. Vi bör inte följa en ledare som lever omoraliskt, även om Guds gåvor eventuellt fortfarande fungerar i personens liv.

Om moraliska felsteg gör någon till en falsk profet så är det kört för oss alla! Petrus övergav Jesus vid korset och en annan gång höll han sig till judiska seder p.g.a. människofruktan. Var Petrus en falsk profet? Naturligtvis inte. Andens kraft och gåvor är inte medaljer vi får som belöning för god karaktär, - nyckeln är längtan och villighet (1 Kor 14:1). Eftersom somliga tror motsatsen, menar de att kraften hos en person som syndat måste vara demonisk.

Falska profeter producerar inte god frukt

“Akta er för de falska profeterna, som kommer till er förklädda till får men i sitt inre är rovlystna vargar. 16På deras frukt skall ni känna igen dem. Plockar man kanske druvor på törnen eller fikon på tistlar? 17Så bär varje gott träd bra frukt, men ett uselt träd bär dålig frukt. 18Ett gott träd kan inte bära dålig frukt, inte heller kan ett uselt träd bära bra frukt. 19Varje träd som inte bär bra frukt huggs ner och kastas i elden. 20På deras frukt skall ni alltså känna igen dem.” (Matt 7:15-20)

Vi känner igen falska profeter på deras frukt. Vad menas då med frukt? De flesta tror inte att det i denna text främst rör sig om samma frukt som i Gal 5:22-23, alltså de karaktärsdrag som Anden formar i oss. Troligen menar Matteus att vi ska känna igen falska profeter på *resultatet* av deras tjänst. Följs en person av skilsmässor, konflikter, stress, människor som förlorar sin tro eller blir osunda i sin utövning, prestationsångest m.m. så kan det indikera en falsk profet.

Om en person eller ett sammanhangs tjänst leder till att människor blir räddade, helade, befriade, mer lika Jesus och att äktenskap helas, människor får en ökad bibelförståelse, m.m. så är de enligt Matteus troligen inte falska profeter. Jesus sa vid ett tillfälle: om ni inte kan tro vad jag säger, tro då utifrån de kraftgärningar jag gör (Joh 10:31-18). När Johannes lärjungar frågade Jesus om han var Messias så svarade han genom att peka på resultatet av hans tjänst: människor blir helade, befriade & hör de goda nyheterna (Luk 7:20-22).

Jag har flera gånger hört människor säga att resultatet av någons tjänst inte säger någonting om personen. Detta håller inte Bibeln med om - Gud är god, och Satan är ond. Följs en person av goda saker så är inte Satan vara källan till det som sker.

Men, naturligtvis kan en person som lever i allvarlig dold synd eller som ljuger, manipulerar och fejkar Andens gåvor vara aktiv i sammanhang *samtidigt* som Gud i sin nåd är där och möter människor på riktigt. Eftersom människor genuint söker Gud kan goda saker ske *trots* att en falsk profet är där. Så å andra sidan kan man inte enbart titta på frukten av ett möte för att utom rimlig tvivel fastställa om en person är en falsk profet eller inte.

Falska mirakler

Av Nya Testamentets texter om falska profeter innehåller endast två av dem referenser till övernaturliga kraftgärningar: Matteus 7 & Matteus 24. Första texten talar om att personer som inte känner Jesus kan använda hans namn som en formel för att bota sjuka och profetera. Det innebär som sagt inte nödvändigtvis att källan till profetierna eller miraklen är demonisk, bara att de själva inte räddas genom att använda Jesusnamnet i sin tjänst. Andra texten handlar om personer som utgör sig för att vara Messias eller pekar på andra som är det. I detta fall rör det sig om en total ickekristen rörelse eller personer som med demonisk uppbackning utför kraftgärningar för att leda människor vilse.

NT ger oss alltså ingen anledning att automatisk börja misstänka falska profeter bara för att en kristen persons liv följs av tecken och under. Falska profeters *budskap* kan backas upp av mirakler, men mirakler i sig är inga kännetecken på en falsk profet. Det som gör någon till en falsk profet är att personen inte har en relation med Jesus, har onda motiv, producerar dålig frukt och bär fram undervisning som förvrider grunderna i evangeliet.

Anklagelserna mot nutida ledare liknar ibland tyvärr fariseernas anklagelser mot Jesus. De kan inte förneka att underverk skedde och att människor blev befriade från demoner, så de menade att Jesus gjorde detta i Beelsebuls (Satans) kraft. Jesus menade att det inte var en tänkbar förklaring. Satan anfaller nämligen inte sig själv, - ett rike som handlar så kommer gå under (Mark 3:22-30). Ändå menar somliga idag att det är Satan som helar, driver ut demoner m.m. i diverse kristna sammanhang.

Cessationism - läran om att Andens gåvor upphört

När Luther spikade upp sina 95 teser på kyrkdörren föddes den protestantiska kyrkan. Man menade att den katolska kyrkans lära och praktik inte stämde överens med bibeln och den tidiga kyrkans. Katolska kyrkan kontrade med att mirakler skedde hos dem och inte i den protestantiska kyrkan. Katolikerna menade att miraklens funktion är att bekräfta sann lära. Tyvärr godtog Luther denna felaktiga syn på underverk och började därför säga att det inte skett några mirakler sen Bibelns tid. Han menade att om mirakel fortfarande skedde, skulle ny skrift kunna skrivas eftersom miraklens funktion är att bekräfta korrekt doktrin. De underverk som förekom inom katolska kyrkan var därför demoniska. Hädanefter ansåg den protestantiska kyrkan att miraklen *upphört* (eng: ceased = cessationism). Kristna grupper där Andens kraft var verksam förföljdes och dödades därför under kommande århundraden av mainstreamkyrkan.

Under den första halvan av 1900-talet ökade den s.k. liberalteologin i popularitet. Liberalteologerna menade att ingenting övernaturligt kan ske eller har skett genom historien. Den s.k. högre kritiken och historisk-kritiska metoden att hantera skriftliga källor försökte avmytologisera bibeltexterna från allt övernaturligt. B.B. Warfield stod på de konservativas sida och menade att detta sätt att hantera Bibeln var felaktigt. Han menade att allt övernaturligt som skett på skriftens sidor verkligen inträffade.

Warfield var cessationist, så han trodde samtidigt att Andens gåvor & kraft lämnat kyrkan, - antingen efter apostlarnas död, apostlarnas lärjungars död, eller efter Bibelns sammanställande. Problemet för honom var att kyrkohistorien är full av berättelser om helanden, Andens gåvor i funktion m.m. För att lösa detta problem använde Warfield samma metod som han inte ville skulle användas på Bibeln på de kyrkohistoriska dokumenten. Warfield skrev den numera klassiska "Conterfeit Miracles" där han menade att det finns en falsk smörjelse som härjar i kristna sammanhang.

Detta sätt att tänka influerade hur många såg på pingstväckelsen. En som på den tiden var känd för att skriva bibelkommentarer kallade pingstväckelsen "the last vomit of Satan" (Satans senaste spy). Under 1900-talet har detta språkbruk, om än i mildare form, använts gång på gång mot varje ny karismatisk förnyelse.

Den anti-karismatiska tankegodset om en falsk smörjelse kommer inte från Bibeln, utan ifrån cessationismen. Det är tråkigt att se hur kristna som praktiserar Andens gåvor än idag förföljs och utpekas som falska profeter. Naturligtvis kan det finnas falska profeter i karismatiska sammanhang, men det är inte *karismatiken i sig* som bör väcka misstanke, utan osund undervisning, dålig frukt och bristande karaktär.

Falska profeter och den sista tiden

Många talar om att texterna om falska profeter gäller enbart eller främst den sista tiden. Det är sant. Problemet är att vi ofta definierar "den sista tiden" felaktigt. Rent teologiskt påbörjades den sista tiden/de yttersta dagarna efter Andens utgjutande på pingstdagen. Vi har alltså levt i den sista tiden i 2000 år!

Ett exempel på detta finner vi i 2 Timoteusbrevets tredje kapitel. Paulus räknar upp ett antal synder som människan "i de sista dagarna" ska vältra sig i. Flera tänker att uttrycket "de sista dagarna" är x antal år (inte alltför många) precis innan Jesu återkomst. Problemet är att texten själv *omöjliggör* en sådan tolkning. I vers 5 tar Paulus nämligen en paus i sin uppräknings av synder och säger till Timoteus: "*Håll dig borta från dem!*". En onödig uppmaning om Paulus skrev om en tidsperiod tusentals år senare.

NT: s texter och kyrkohistorien visar att det fanns falska profeter redan under de första århundradena e.kr. Det finns de idag som tror (liksom kristna alltid har trott) att just vi lever i den sista tidens *ytterst yttersta* dagar. Det kan stämma. I vilket fall som helst säger inte Bibeln att fler falska profeter ska finnas då än i någon annan tid.

7 problem med teorin om det stora avfallet

I samband med kritiken mot nutida karismatik så används ofta teorin om det stora avfallet i den sista tiden som ett argument. Detta avfall sker inte genom att kristna byter religion till t.ex. New Age, utan genom att kyrkan förleds inifrån. Man tror att avfallet ska präglas av falska under och tecken. Eftersom de tror att vi lever i den sista tiden nu så förväntar de sig att falska ledare som följs av mirakler ska träda fram i vår tid. På Bibelfokus.se inleds en lång kritisk artikel mot nutida karismatik med Bibelord som sägs visa att ett stort avfall ska äga rum i den sista tiden:

"Ty först måste avfallet komma och laglöshetens människa, fördärvets son, öppet träda fram."
(2 Tess 2:3:)

"Många falska profeter skall träda fram och bedra många. Och eftersom laglösheten tilltar, kommer kärleken att svalna hos de flesta." (Matt 24:11-12)

"bland er kommer att finnas falska lärare som smyger in förödande läror. De skall till och med förneka den Herre som har friköpt dem och drar så plötsligt fördärv över sig. Många skall följa dem i deras utsvävningar, och för deras skull kommer sanningens väg att smädas." (2 Petr 2:1-2)

"Men skall Människosonen finna tro på jorden då han kommer?" (Luk 18:8)

“Ty det skall komma en tid då människor inte längre skall stå utmed den sunda läran, utan efter sina egna begär skall de samla åt sig mängder av lärare, allteftersom det kliar dem i öronen. De vägrar att lyssna till sanningen och vänder sig till myter.” (2 Tim 4:3-4)

*”Och den port är trång, och den väg är smal som leder till livet, och det är få som finner den”
(Matt 7:14)*

Jag anser *inte* att dessa bibelord på något sätt bekräftar “avfallsteorin”. Dessa verser är ryckta ur sina sammanhang och kan inte sägas tala om att allt ska bli sämre och sämre. Det finns flera underliggande teologiska problem med tolkningen av dessa verser.

Nu vill jag visa på 7 problem med teorin:

1. AVFALLSTEORIN HAR EN FELAKTIG SYN PÅ DEN SISTA TIDEN

Rent teologiskt påbörjades den sista tiden/de yttersta dagarna efter Andens utgjutande på pingstdagen. Vi har alltså levt i den sista tiden i 2000 år. Ett exempel på detta finner vi i 2 Timoteusbrevets tredje kapitel. Paulus räknar upp ett antal synder som människan “i de sista dagarna” ska vältra sig i. Flera tänker att uttrycket “de sista dagarna” är x antal år (inte alltför många) precis innan Jesu återkomst. Problemet är att texten själv omöjliggör en sådan tolkning. I vers 5 tar Paulus nämligen en paus i sin uppräknings av synder och säger till Timoteus: “Håll dig borta från dem!”. En onödig uppmaning om Paulus skrev om en tidsperiod tusentals år senare.

Texterna i NT som handlar om något slags avfall och falska profeter i “den sista tiden” kan alltså lika gärna beskriva de första århundradena, en ständigt pågående cykel eller varför inte det som började hända i och med att kristendomen blev statsreligion på 400-talet. Då började kyrkan allt mindre likna församlingen i apostlagärningarna och läran förvreds allt mer.

NT: s texter och kyrkohistorien visar att det fanns falska profeter redan under de första århundradena. Det finns de idag som tror (liksom kristna alltid har trott) att just vi lever i den sista tidens ytterst yttersta dagar. Det kan stämma. I vilket fall som helst säger inte Bibeln att fler falska profeter ska finnas då än i någon annan tid. Förespråkare för teorin försöker kombinera olika bibeltexter för att bekräfta bilden de målar upp, men ingen text i NT säger vad avfallsteorin säger. Det finns helt enkelt inget bibelstöd för teorin om det stora avfallet.

2. AVFALLSTEORIN HITTAR VAD DEN SÖKER

Eftersom förespråkare för teorin tror att de lever i de yttersta dagarna och att dessa ska präglas av falska ledare som utför mirakler så letar de efter detta i sin samtid. De har alltså färgade glasögon och har bestämt sig från början att denna typ av falska ledare inte bara finns, utan är vanliga och allt mer mainstream. Eftersom de tror att avfallet ska vara stort och bara några få vara kvar så letar de efter större rörelser och kända ledare, inte efter sekteristiska tendenser. Eftersom de tror att avfallet kommer inifrån så är de inte öppna för möjligheten att Bibeln beskriver New Age eller andra religioner. Även om de flitigt citerar bibelord så tolkar de dessa utifrån sin egen förförståelse. Det är ett känt psykologiskt fenomen att man tenderar att se det man letar efter i sin omgivning. Denna sanning gäller också förespråkarna för det stora avfallet.

3. AVFALLSTEORIN VILAR PÅ EN DISPENSIONALISTISK GRUND

Även om vissa Bibelord förs fram som stöd så kommer teorin i mångt och mycket från det relativt moderna dispensionalistiska tänkandet. Det går ut på att man delar in allting i tydliga tidsperioder. Församlingen följer under kyrkohistorien de sju församlingarna i Uppenbarelseboken och slutar som Laodoceia i ett avfall. Hela denna tolkning är spekulativ och saknar bibliskt stöd.

4. AVFALLSTEORIN STÄMMER INTE ÖVERENS MED VERKLIGHETEN

Alla teorier måste prövas mot verkligheten. Om kartan inte stämmer med verkligheten så ritar man om kartan, inte tvärtom. Om vi lever i det stora avfallet just nu, vilket avfallsteorin menar, så

motstrider verkligheten deras teori. Faktum är att det aldrig funnits så många bibeltroende kristna som det finns idag. Sedan kristendomen blev statsreligion på 400-talet har det aldrig funnits så många församlingar som präglas av tillbedjan, bibelcentrerad undervisning, Andens gåvor och kraft m.m. Pingströrelsen har under de senaste 100 åren lett fler människor till tro än vad alla andra samfund och rörelser tillsammans gjort de senaste 2000 åren!

Väckelse pågår i Asien, Sydamerika och Afrika. Bara för att det råkar vara en torr period i västvärlden innebär det inte att tiden för avfallet är inne. Vi tenderar alltid att tolka tidens tecken utifrån vår eurocentriska världsbild. Avfallsteorins verklighetsbeskrivning strider även mot hela kyrkohistorien. Sedan reformationen på 1500-talet då nåden återupptäcktes och mycket annat ställdes till rätta har Gud steg för steg väglett kyrkan tillbaka till den väckelsekristendom vi läser om i Apostlagärningarna. Ett exempel på något som utvecklas positivt är de 5 tjänstgåvorna (Ef 4:11-13). En efter en av dem har åter erkänts och kommit i funktion och idag erkänns alla i de flesta sammanhang. På många sätt mår Guds församling idag bättre än vad den någonsin har gjort (samtidigt som vi som alltid ser utmaningar och problem).

5. AVFALLSTEORIN MOTSTRIDER GUDS RIKES NATUR & TROR ATT MÖRKRET ÖVERVINNER LJUSET

Teorin målar upp en ganska dyster bild för oss. Den församling Jesus planterade på jorden misslyckas med sitt uppdrag och måste räddas på målsnöret av Jesu återkomst. Jesus kommer inte tillbaka till en sprudlande vacker brud, utan till en trasig och överkörd sådan. Ondskan och mörket övervinner ljuset. Synden övervinner heligheten. Jesus lär oss att Guds rikes natur är att växa och expandera. Det landade på jorden som ett senapskorn och växer till ett stort träd som himlen fåglar finner sitt hem i. Det är som en jäst som genomsyrar hela degen (Matt 13:31-33). Jesaja 9:7 säger:

“Of the increase of His Government and peace there will be no end.”

Ett av bibelorden ovan som används för att argumentera för det stora avfallet motsägs av sitt eget sammanhang (vilket inte brukar inkluderas). Läs följande:

“Genom att laglösheten tilltar kommer kärleken att kallna hos de flesta. Men den som håller ut till slutet skall bli räddad. Och budskapet om riket skall förkunnas i hela världen och bli till ett vittnesbörd för alla folk. Sedan skall slutet komma.” (Matt 24:14)

Laglösheten tilltar. Check. Kärleken kallnar hos flera. Check. Notera att detta skett genom hela historien i många kulturer utan att Jesus kommit tillbaka. När ska slutet komma enligt texten? När kärleken kallnat? Slutet kommer när budskapet om Guds rike undervisats och demonstrerats över hela jorden.

En annan sak jag ogillar med avfallsteorin är att Satans förmåga att vilseleda blir större än Guds förmåga att vägleda och beskydda sin församling. Djävulen blir stor och Gud blir liten. Kristus triumferar inte genom sin kyrka på jorden “tills varje rike lagts under hans fötter”, utan han får komma och hämta hem sin utdöende församling från en värld där ondskan dominerar (Heb 10:12-13).

6. AVFALLSTEORIN RISKERAR ATT SKAPA PASSIVITET OCH PESSIMISM

Låt oss säga att jag tror på teorin om det stora avfallet. Låt oss anta att jag tror att den ytterst yttersta tiden är inne just nu. Tror jag dessa två saker kommer jag att förvänta mig att Guds rike ska krympa och min församling dö ut. Man brukar säga att hoppet är det sista som lämnar människan. Sjuka människor som tappar hoppet har en mycket högre sannolikhet att dö i sin sjukdom. Avfallsteorin tar bort kristnas hopp och riskerar att frysa ned drömmar och passion.

Risken finns att man ger upp sitt engagemang och väntar på slutet. Är det Guds vilja att avfallet ska ske är det kanske bäst att inte försöka skjuta upp det...

“Utan vision går folket under” (Ords 29:18)

De som tror på avfallsteorin misstror ofta goda rapporter eftersom de är inställda på att allt ska bli sämre. Hör de om hur människor kommer till tro genom under och tecken så undrar de om detta är falska under och tecken. En negativ inställning och hopplöshet omfamnas som skarpsynthet och insikt istället för brist på glädje och tro. Man fokuserar på det negativa som sker (naturkatastrofer, krig, politik, världsekonomin, det som inte är bra inom kyrkan) och blir ironiskt nog uppmuntrad av det eftersom det styrker att man har rätt. Dessutom blir det ett tecken på att man tillhör de få som ser klart. Högmod och elitism är faror som hotar de som ser sig själva som Guds röst i avfallets tid.

7. AVFALLSTEORIN HAR EN FELAKTIG SYN PÅ FALSKA MIRAKLER

I Matt 24 varnar Jesus oss för att lyssna till personer som påstår att Jesus kommit tillbaka och uppmanar människor att följa falska messiasgestalter. Han säger att falska mirakler kommer att utföras för att leda människor bort från Jesus till falska frälsare. De falska profeterna känns igen på att de påstår att Jesus kommit tillbaka eller presenterar en helt annan Jesus. Personerna & sammanhangen som avfallsteorin ofta anklagar skriver under på trosbekännelsen och leder många till tro på Jesus Kristus. Det är den felaktiga undervisningen, inte miraklerna, som vi ska passa oss för. Ingenstans står det något i Bibeln om “en falsk smörjelse” som ska fylla de kristna.

AVSLUTANDE TANKAR

Trots att avfallsteorin saknar biblisk förankring och att verkligheten säger att kyrkan mår bättre än någonsin så stämplar “varning-för-falska-profeter-teologin” och “avfallsteorin” de som tror på en stor väckelse i de ytterst yttersta dagarna som villolärare och falska profeter. Naturligtvis kan de ha fel. Det kanske inte blir någon stor väckelse.

Personligen så har jag följande inställning: Jesus kommer tillbaka! Var alltid redo och utbred Guds rike tills slutet kommer. Vad som händer i de ytterst yttersta dagarna kommer att visa sig. Det kan hända att det blir förföljelse och att världsekonomin kollapsar. Men oavsett vad så tror jag Guds rike kommer att fortsätta att utbredas och verka.

Sök originalet och rata de osunda kopiorna

Förespråkare av falska-profeter-teologin jämför ibland väckelsekristendom med ockulta sällskap och österländsk andlighet. Eftersom det händer att människor faller, skakar m.m. i dessa sammanhang så menar de att det är bevis på att det är onda andar som verkar i kristna sammanhang där fysiska reaktioner på Guds närvaro förekommer. Detta är ett mycket svagt argument. De fysiska reaktionerna i sig säger nämligen *ingenting* om andlighetens källa. Vi människor reglerar på ett visst sätt på övernaturligt input. Om t.ex. någon faller så säger det varken bu eller bä, endast att en andlig verklighet rört vid personen. Om källan är ond eller god avgörs inte utifrån reaktionerna utan utifrån frukten, vad som predikas och andlig urskiljning.

Varför är då andlighet ibland så lika till det yttre? Anledningen är att Satan inte kan skapa någonting nytt, bara förvrida det som redan finns! Finns det någon praktik inom ockultism eller new age, så betyder det att det finns någonting snarlikt som är från Gud. Vi kan inte ta avstånd från helande bara för att det finns spiritual healers. Vi kan inte avstå från soaking och kontemplativ bön bara för att det finns yoga. Satan och hans demoner var från början Guds änglar och är skapade av Gud. Det de gör idag liknar därför förstås det som Guds änglar gör. Den onda sidan har inget val, - de liknar Honom som har skapat dem!

Varför avstå från originalet bara för att det finns dåliga kopior?

10 sanningar som motbevisar kundaliniteorin

Den vanligaste orsaken till kritik mot karismatiska sammanhang har varit att man haft en cessationistisk teologi som menar att Andens gåvor och kraft upphörde efter apostlarnas död eller Bibelns sammanfogande. Eftersom man utesluter möjligheten att Anden fördelar gåvor idag har de kristna som fungerat i dem anklagats för att vara under inflytande av onda andar. Nu har det kommit ett nytt sätt att förkasta dagens karismatiska rörelser på liknande sätt, men med en annan förklaringsmodell. Jag kallar den för *kundaliniteorin*.

Kundalini är en österländsk strömning som blivit en del av New Age. Utövare av kundalini kan falla omkull, rycka och skaka m.m. Somliga menar att kundalinis "krafter" påminner lite om Anden eftersom några av effekterna är lika. Mycket riktigt så är några av de fysiska reaktionerna närmast identiska med de reaktioner som ofta följer Andens kraft. Därför menar somliga att dessa österländska newage-andar börjat spridas i kristna kretsar. Alla sammanhang där manifestationer förekommer som påminner om kundalinieffekter döms därför ut som demoniska och en del av sista tidens stora avfall och falska under och tecken.

Trots att teorin har minst sagt stora problem så har den spridits via bloggar, hemsidor och youtube. Därför vill jag nu möta teorin med 10 sanningar som jag menar motbevisar den.

1. MAN KAN INTE BEDÖMA ANDLIGHET UTFRÅN FYSISKA REAKTIONER & YTTRE LIKHETER

Jag kallar fallande, skakande, ryckande m.m. för fysiska reaktioner, inte Andens manifestationer. Dessa företeelser säger nämligen mer om hur våra kroppar reagerar på andliga krafter än om vilken källan är. Vi kan skaka för att vi fryser, är rädda, är demoniserade eller är berörda av Guds Ande. Själva fenomenet säger ingenting om källan.

Det är också viktigt att komma ihåg att alla fallna änglar är skapade av Gud. När de rör vid människor så måste det likna det som händer när Guds änglar rör vid oss. Om Satan ska försöka skapa en demonisk motsvarighet till Andens verk så måste den alltså likna originalet, för Satan kan inte skapa någonting nytt. Han kopierar och förvrider det Gud gör. Om det finns något fenomen inom New Age eller annan andlighet så är det generellt för att det finns ett original skapat av Gud. När Moses duellerade mot Faraos trollkarlar så kunde de utföra exakt samma mirakler som Moses. De onda andarna härmade det Gud gjorde och det såg till det yttre identiskt ut.

Bara för att det finns demoniskt helande inom New Age ska vi inte undvika att be för sjuka. Bara för att kundaliniandar förmedlas genom handpåläggning så ska vi inte avvisa den bibliska principen om handpåläggning. Bara för att hinduismen har sina skrifter ska vi inte vara rädda för Bibeln. Det finns inget bibliskt stöd för att urskilja andlighet utifrån ytliga likheter och fysiska reaktioner. Här faller hela kundaliniteorin eftersom den nästan uteslutande bygger på ytliga jämförelser.

2. TEORIN UTGÅR INTE IFRÅN DE 6 URSKILJNINGSGRUNDERNA

Urskiljningsgrunderna är: Bibeln, moral & karaktär, relationen med Gud, frukten av tjänsten, andlig urskiljning och kyrkohistorien. Det går sällan att finna något att anmärka på hos de anklagade utifrån dessa kriterier. Man försöker dock ändå ofta kombinera kundaliniteorin med att kritisera läran hos de anklagade. Det är viktigt att komma ihåg att ingen av oss har perfekt teologi. Förhoppningsvis är vi fria från österländska kundaliniandar trots det...

3. ÖSTERLÄNDSKA ANDAR KAN INTE INVADERA KRISTNA HUR SOM HELST

Att kristna genom synd, ockult inblandning m.m. kan påverkas av onda andar är en sak. Att en kristen kan be Fadern om mer av hans Ande och få förbön av en annan kristen som önskar välsigna personen och istället få en ond ande är en helt annan sak. Tanken att denna personen sedan inte

skulle kunna skilja på Anden och en kundalinidemon och sedan ge den vidare till massa andra ärligt sökande kristna är minst sagt speciell. Det finns inga bibliska exempel på något liknande.

4. TEORIN KAN INTE FÖRKLARA DEN GODA FRUKTEN I SAMMANHANGEN DEN ANKLAGAR

Om det är sant att så gott som alla karismatiska sammanhang och rörelser är genomsyrade av demoner så borde det märkas. Kristna i dessa sammanhang borde vara mer deprimerade, synda mera, älska Jesus mindre, evangelisera mindre, lovsång borde inte vara vanligt eftersom demoner hatar lovsång o.s.v.

Ett av de viktigaste verktyg vi har för att pröva andlighet är just frukten (Matt 7:15-20). Man räknar med att ca 3 miljoner människor blivit räddade genom personer som blivit förnyade genom Torontoförnyelsen. Ett exempel är Heidi Baker, som åkte till Toronto som utbränd missionär. Hon fick ett starkt Gudsmöte och reagerade starkt fysiskt under 7 dagar. Resultatet är tusentals planterade församlingar tack vare mirakler och en stark Gudsnärvaro. Hon har dessutom ett stort arbete för övergivna barn. Om Toronto var Satans verk så är det också hans kraft som hjälpt Heidi utbreda Guds rike i Mozambique. Ett annat exempel är Leif Hetland som fick ett starkt Gudsmöte. Gud förvandlade hans hjärta, gav honom kraft och sände ut honom som missionär i muslimländer och har lett hundratusentals muslimer till Jesus genom mirakler och Gudsmöten.

Jag har personligen sett många människor bli berörda av Gud och reagera fysiskt. Några av dem fick mer nöd för de som inte tror, fick fart på sitt döda andaktsliv och har börjat älska Jesus mer. Andra började be mer och har börjat älska Jesus mer sen de mötte Gud på detta sätt. Kundaliniteorin kan inte förklara hur onda andar skulle kunna åstadkomma detta.

5. FALSKA MIRAKLER PEKAR ALLTID BORT FRÅN JESUS

I Matt 24 varnar Jesus oss för att lyssna till personer som påstår att Jesus kommit tillbaka och uppmanar människor att följa falska messiasgestalter. Jesus poängterar att det är uppenbart för alla när han kommer tillbaka. Han säger att falska mirakler kommer att utföras för att leda människor bort från Jesus till falska frälsare. I Matt 7 talar Jesus om människor som utfört mirakler i hans namn men inte känner honom. De har troligen använt Jesusnamnet som en formula precis som några gjorde i Mark 9:38-39 & Apg 19:13. Ingenstans i Bibeln finns tanken att människor som skriver under på trosbekännelsen och grunderna i evangeliet skulle kunna fyllas av österländska andar och förmedla ondska och falska mirakler.

6. SATAN VILL INTE HJÄLPA KRISTNA ÖVERBEVISA DE SOM INTE TROR OM GUDS EXISTENS

Ett kännetecken på de församlingar och personer som kundaliniteorin anklagar är att de leder människor till tro genom kraftgärningar och kraftmöten. Denna Gudsnärvaro och kraft är tydligt kopplad till Gudsmöten som teorin menar är demoniska. Alltså kan man säga att kundaliniandarna hjälper dessa kristna att överbevisa icketroende om att Gud existerar. Detta kan inte vara sant, eftersom Jesus säger att Satan inte anfaller sig själv (Luk 11:17-18).

7. KRISTNA KAN KÄNNA IGEN HERDENS RÖST

Jesus säger att fåren känner igen Herdens röst och inte följer främmande röster (Joh 10:1-5). Tanken att människor som lever i relation med Jesus och får Gudsmöten inte skulle kunna skilja på det och att uppfyllas med demoner är att tro för lite om Jesu lärjungar.

8. KUNDALINITEORIN ANVÄNDER SIG AV "GUILTY-BY-ASSOCIATION"

Många gånger försöker inte ens förespråkare av teorin att motivera sitt dömande av kristna ledare och sammanhang. De använder istället "guilty-by-association"-resonemang. Det kan låta ungefär så här:

“En person som nog var lite skum bad för en annan person, som bad för någon annan. Denna person trodde också på en stor väckelse i sista tiden istället för det stora avfallet så att de som går deras bibelskola är också falska profeter. Sen bad någon därifrån för den här personen. Den här personen åkte till ett annat sammanhang och predikade. I sammanhanget växte en ung ledare upp som i sin tur bad för en annan person. DEN personen är därför falsk profet.”

Alla som kan kopplas samman till något sammanhang där fysiska reaktioner förekommer är automatiskt falska profeter. Detta sätt att argumentera är ytligt och förenklat. Det gör det lätt att döma ut halva kristenheten utan att behöva uppge några bibliska skäl.

9. KUNDALINITEORIN LYCKAS INTE FÖRKLARA HUR ANDARNA KOMTILL KRISTENHETEN

Fallande, skratt, skakande m.m. förekom redan under pingstväckelsens början (och gör än idag i flera pingstsammanhang). Detta lyckas inte kundaliniteorin förklara. Som om inte det vore nog så har de perioder under kyrkohistorien där flest människor kommit till tro på Jesus präglats av starka fysiska reaktioner. Var det också kundaliniandar? I så fall är det kundaliniandarna vi ska tacka för the Great Awakening, Metodistväckelsen m.m! Dessa väckelser ägde rum långt innan nutida gestalter och rörelser existerade.

AVSLUTANDE TANKAR

Som du ser saknar kundaliniteorin bibliskt stöd. Den har heller inget stöd från de övriga 5 grunderna för god urskiljning av andlighet. Ändå dömer den ut hundratusentals kristna världen över och har en mycket hård framtoning. Jag tycker det är sorgligt att kristna i vår tid inte har lärt sig från kyrkohistoriens förföljelser av kristna som inte delar mainstreamkyrkans syn på perifera detaljer. Än idag anklagas kristna för att ha med djävulen att göra av andra troende. Precis som Jesus anklagas de för att driva ut Satan med hjälp av Satans kraft (Matt 12:24-32). Jesus varnar oss för att häda Anden, och vi måste vara extremt säkra på vår sak innan vi på bloggar, youtube och hemsidor med svepande rörelser dömer ut saker vi inte förstår. Tänk om vi kallar den helige Andes verk för Satans verk?

Det finns absolut falska profeter och kristna ledare med falskt uppsåt inom den världsvida kyrkan, men det har inte med kundaliniyoga att göra.

Jesus - den förste falske profeten!

Jesus var den förste i kyrkohistorien som anklagades för att vara en falsk profet. Det religiösa etablissemang sa att de mirakler som följde honom utfördes i satans kraft (Mark 3:22-30). De menade alltså att Jesus bar en falsk smörjelse. Jesus varnade dem och sa att de hädar mot den helige Ande när de säger så.

Jesus säger i Joh 18:18-20 att om världen föraktar honom, kommer hans efterföljare att behandlas likadant. Om det religiösa etablissemang anklagade Jesus för att vara falsk profet, kommer hans efterföljare att anklagas för samma sak av sin tids religiösa mainstream. Därför bör vi förvänta oss att de av Jesu efterföljare som imiterar Jesus och fungerar i Andens kraft kommer att bli förföljda och anklagade av andra kristna. Vi bör vara mycket noga med att inte hamna i fariseernas läger och därmed häda mot den helige Ande.

Känslor, Gudsmöten och relationsorienterad teologi

Omstridda känslor

Känslor är alltid ett laddat område att ge sig in på. Känslor gör livet värt att leva samtidigt som att vi vet att känslor kan leda oss åt fel håll. Vi lever i ett allt mer postmodernt samhälle där upplevelser och känslor blivit livets mening och kompass. Samtidigt präglas vi fortfarande av det moderna samhällets skepticism mot "svärmeri" och känslouttryck. Mer än resten av samhället har kyrkan tenderat att hålla fast vid en skepticism mot upplevelser, - även när det kommer till sådana där Gud är källan.

Det är inte ovanligt att karismatiska församlingar kritiseras för att bygga sin verksamhet och tro på subjektiva upplevelser och känslor, istället för på Bibelns fasta grund. Inte minst när det kommer till arbetet med barn & unga kan kritiska röster höjas: *"känslor och upplevelser är inget som man kan bygga en stadig tro på, de unga behöver bibelstudier och en teoretisk övertygelse."* Eftersom detta sätt att resonera ibland kombineras med falska-profeter-teologin vill jag utforska ämnet mera.

Känslor vs Gudsmöten

I samtal om känslor och kristen tro har jag lagt märke till att man ibland använder samma ord (känslor, upplevelser) men menar olika saker. Eftersom det finns två slags spår när det kommer till dessa saker kan det bli förvirrande. En person kan negativt beskriva en av innebörderna, för att sedan använda det som en anledning till att avskriva den andra innebörden som oviktig eller skadlig.

Det första innebörden är mänsklig upphetsning, entusiasm, passion, hormoner och adrenalin. Det är ingen hemlighet att ungdomar har mer av dessa saker än vuxna! Om den som är ungdomspastor satsar på häftigt ljus, rökmaskiner, dubbeltrampad lovsång och hetsig undervisning, så kommer ungdomarna att uppleva saker. De kan känna att det är häftigt, mäktigt och adrenalinpumpande eftersom deras sinnen stimuleras intensivt. Jag är inte emot dessa saker, men det är viktigt att inse att en sådan möteskultur ger kickar och känslor utifrån mänskliga medel som inte nödvändigtvis har något med Gud att göra. Eftersom alla ungdomar blir vuxna en dag så kommer dessa upplevelser inte att hålla in i vuxenlivet. Sanningen är att de inte heller håller upp en ung persons tro. Vad de i bästa fall gör är att dra till sig unga så att de får höra evangeliet och sedan får genuina Gudsmöten.

Det andra spåret är andliga erfarenheter och Gudsmöten. Vi måste skilja mellan hypad entusiasm och kraftmöten med Gud. Det är skillnad på rökmaskiner och dubbeltrampad lovsång och människor som får starka möten med den levande Guden. Det ena spåret på något som inte håller, det andra förvandlar på djupet och leder in i djupare lärjungaskap och relation med Gud.

I början av apostlagärningarnas nionde kapitel läser vi om hur Paulus på ett ögonblick förvandlas från *förföljare* till *efterföljare*. Gudsmötet på vägen till Damaskus förvandlade hela hans liv. Lärjungarnas erfarenhet av den helige Ande i apostlagärningarnas andra kapitel födde kyrkan. Nästan varje större genombrott för evangeliet i apostlagärningarna är kopplat till Gudsmöten, helanden, profetior och övernaturliga ingripande. Det var inte läsningen av lagen som gjorde Jesaja till en av Gamla Testamentets stora profeter, utan hans dramatiska möte med Gud (Jes 6).

Jag har flera gånger sett ungdomar beröras starkt av Gud. Reaktionen såsom fallande, skakningar, skratt, gråt m.m. är vanliga "bieffekter" av detta. Den skeptiske iakttagaren kan avskriva det som ytligt känslor och ungdomlig överhettning. Eftersom jag känner ungdomarna och ser frukten i deras liv så har jag inte den möjligheten. En ungdom började under en samling skaka en del i samband med förbön. Dagen därpå berättade ungdomen att Bibeln senare på kvällen innan för första gången upplevts som en levande bok. Jag har sett Gudsmöten som leder till större kärlek till Gud & människor, inre helande, ökad längtan efter att evangelisera och större Kristuslikhet.

Vi tenderar att vara skeptiska mot Gudsmöten eftersom vi är programmerade av vår västerländska kultur att inte lita på "svärmeri och känslor" utan teoretiska dogmer. Men faktum är att Bibeln lär oss att det kristna livet är ett liv där *relationen* till Gud är grunden. Andens verk o vind är drivkraften i den kristnes liv. (Rom 8:14; Joh 14:16, Rom 8:5-6,13; 2 Kor 3:18; Gal 5:22; Apg 4:29-31; Matt 10:8)

Kan det vara så att vi har en obiblisk övertro på teoretisk kunskap? Som västerländsk kristen missar man lätt Paulus ord: "*Och mitt tal och min predikan bestod inte i ord som skulle övertyga genom mänsklig visdom utan genom en bevisning i Ande och kraft. Vi ville inte att er tro skulle vila på människors visdom utan på Guds kraft.*" (1 Kor 2:4-5). Paulus visste att endast en erfarenhet av Guds nåd, kärlek och kraft leder till varaktig förändring. Därför uppmuntrar han också efesierna att "*lära känna Kristi kärlek som är väldigare än all kunskap*" (Ef 3:19, min kursivering).

Myt: "*Upplevelseorienterade Gudsmöten är inte så viktiga och leder inte till lärjungaskap och evangelisation.*" Utöver ovanstående bibelord och vittnesbörd, låt oss nu kasta ett öga på kyrkohistorien. Faktum är att i princip alla större väckelser har varit präglade av upplevelseorienterade Gudsmöten. The Great Awakening, Metodistväckelsen och Pingstväckelsen är bra exempel på detta. På 100 år har pingströrelsen lett fler människor till tro än alla andra rörelser och samfund *tillsammans* gjort under 2000 år. Inte minst i Sydamerika och Afrika har evangelisation genom Gudsmöten och helanden lett till massomvändelser och grundande av nya församlingar. Att Gudsmöten inte leder till lärjungaskap och evangelisation är en västerländsk myt byggd på rationalism, skepticism och brist på egen erfarenhet av motsatsen.

Jag tycker det är oroväckande när man menar att det som människan gör är viktigt (bibelstudier, predikningar, samlingar, verksamheter, kärleksgärningar m.m.) och det som uppenbarligen endast Gud kan göra (Gudsmöten, helande, profetior, änglabesök m.m.) är oviktigt eller ytligt. Jag menar förstås inte att Gud inte aktivt är med när vi t.ex. predikar, - bara att det är saker som vi *potentiellt kan* genomföra i egen kraft och intelligens.

Relationen, Bibeln och tro

Vi ska inte enbart bygga vår tro på upplevelser (inte ens Gudsmöten), men vi kan och bör bygga den på *relationen* med Honom. Ibland gör vi korrekt teoretisk kunskap om Gud till målet med det kristna livet. Man kan nästan få känslan att Guds dröm när han skapade människan var att vi skulle sitta och läsa om honom i Bibeln!

Bibeln är Guds kärleksbrev som inbjuder oss till gemenskap med Honom. Allt som står i Bibeln är en inbjudan till ett liv där vi praktiserar och erfar det som står. Vi går inte ut genom nödutgångsskylten, utan genom dörren som skylten pekar på. Samma sak gäller Bibeln. Vi har en relation med författaren, inte med boken, även om boken hjälper oss i relationen. Jag försöker inte sänka din syn på Bibeln, utan höja din syn på relationen. Bibeln är en Guds gåva till oss som inte bara inbjuder oss till ett liv efter Guds design, utan Anden använder boken till att förnya och förvandla oss.

Urskiljning: 6 bedömningsgrunder

Låt oss åter igen titta på de 6 grunderna för god urskiljning:

1. Moral & karaktär
2. Undervisningen (Bibeln)
3. Intimitet med Gud
4. Resultatet av tjänsten
5. Andlig urskiljning
6. Kyrkohistorien

Att det sker tecken och under är inte en red flag om att någon är en falsk profet. Mirakler i sig är inte ett bevis för källan, - utan det är de sex grunderna vi ska bedöma utifrån.

Jag vill vara tydlig med att det inte är lätt att urskilja - särskilt inte på distans. När man läser en bok, tittar på en Gudstjänst online eller lyssnar på en talare på konferens så är det svårt att bedöma. I den Nytestamentliga församlingen där man möttes i hemmen och bodde på samma plats skedde urskiljningen naturligt på nära håll. I en tid av megakyrkor och världsomspännande ministries där ledare ibland saknar accountability kan någon med en välputsad yta tyvärr sjunka riktigt lågt innan de runtomkring börjar ana oråd.